

Міністерство освіти і науки України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Рівне – 2018

Редакційна колегія:

- Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;
Павелків Р.В., доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;
Пелех Ю.В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з **науково-педагогічної та навчально-методичної роботи**;
Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту соціології Рівненського державного гуманітарного університету;
Mirosław Dymon Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski wydział muzyki;
Лісова С.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;
Малафік І.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;
Дем'янчук О.Н., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;
Потапчук Т.М., доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Шевчук С.І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва;
Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Крижановська Т.І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Сверлюк Л.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Буцяк В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Прокопович Т.Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Радковська Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Филипчук М.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 22.02.2018 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2018. – Вип. 4. – 396 с.

ISBN 978-966-416-550-8

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Бурчак І.С.</i> Діагностика сформованості ціннісних орієнтацій майбутніх керівників дитячим ансамблем спортивно-бального танцю.....	6
<i>Іванова Л.І., Іванова Т.В.</i> Особливості початкового етапу фортепіанної підготовки учнів музичних шкіл.....	13
<i>Сверлюк Л.І., Куніцька І.В.</i> Теоретичні основи формування гуманних взаємин у дитячому хоровому колективі.....	19
<i>Лужна Л.М., Радковська Л.М.</i> Робота над поліфонічними творами з учнями-піаністами ДМШ (на прикладі "Нотного зошити А. М. Бах").....	26
<i>Матвійчук А.В.</i> Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	32
<i>Наулік Н.В.</i> Розвиток навчального інтересу учнів-початківців в класі фортепіано.....	38
<i>Никон О.К., Остапчук М.М.</i> Формування мотивації вдосконалення виконавських навичок у самостійній роботі студентів.....	45
<i>Павлішин Н.В.</i> Музичний розвиток підлітків в умовах інтеграції мистецтв.....	53
<i>Пальоха О.А.</i> Роль задатків і здібностей у професійній музичній діяльності.....	60
<i>Піддубник В.Г., Якимчук С.Н.</i> Проблеми концертного хвилювання співаків творчого колективу.....	68
<i>Прокопович Т.Ю.</i> Педагогіка музична і музейна: сучасні тенденції взаємодії.....	74
<i>Сверлюк Я.В.</i> Методологічні підходи професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	80
<i>Симончук Т.Д.</i> Роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків.....	89
<i>Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.</i> Використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва в ЗОШ.....	95
<i>Тетєнєва Н.О.</i> Форми та методи розвитку музичних здібностей на уроках сольфеджіо в ДМШ.....	101
<i>Турчин Г.П.</i> Художні завдання диригента оркестру в роботі над музично-виразовими засобами.....	107
<i>Ужинський М.Ю., Капітанець Л.М.</i> Студія електронної музики як творча майстерня музиканта-інструменталіста.....	117
<i>Фарина Н.П.</i> Концертно-виконавська діяльність студентів-вокалістів: педагогічний аспект.....	124
<i>Федачко І.Б.</i> Еволюція педагогічних поглядів на процес роботи над музичним твором.....	131
<i>Хуан Ханьцзе.</i> Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства.....	138
<i>Цюлюпа С.Д., Цюлюпа Н.Л.</i> Педагогічні принципи викладання фахових дисциплін зі спеціальності "Музичне мистецтво".....	144

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Mirosław Dymon. Kształtowanie zainteresowań i umiejętności muzycznych dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym</i>	151
<i>Блищук Н.В. Творча майстерність піаніста-концертмейстера дитячого хору</i>	164
<i>Буцяк В.І., Турко Н.С. Культурологічні засади появи та функціонування музичних інструментів</i>	170
<i>Власюк О.П. Спадщина українського мистецтва в історичній ретроспективі</i>	178
<i>Трачук Л.Д., Гаврилюк С.В. Тульчинське училище культури в мистецькому житті Поділля</i>	189
<i>Галаган В. Технологічні основи колективного виконавства</i>	195
<i>Дзвінка Р.І. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства</i>	204
<i>Димченко С.С. Проблеми становлення та розвитку диригентського мистецтва: здобутки і перспективи</i>	210
<i>Krous O.P., Pryt K.O. Folklor of Volyn Polissya as an important factor of formation of national self-identity of future music teachers</i>	220
<i>Крусь О.П. Регіональний музичний фольклор – інтегральна частка духовної скарбниці нації</i>	226
<i>Островська Г.Б. Творчий портрет Лідії Сергіївни Костянець</i>	232
<i>Петричук О.В. Історико-культурні передумови формування специфікацій стилю в музиці</i>	241
<i>Симончук І.А. Даюк Ж.Ю. Артистично-театральні аспекти виконавського мистецтва у творчості провідних українських баяністів</i>	248
<i>Сташук О.А. Творчо-педагогічний феномен Олександра Панасовича Довгалока</i>	254
<i>Столярчук Б.Й. Збирач народних пісень Рівненщини Петро Степанюк</i>	262
<i>Ускова А. Обряд випікання весільного короваю у селі Колом'є Славутського району Хмельницької області</i>	266
<i>Филичук М.С. Бас-гітара в культурно-мистецькому просторі: генеза, розвиток, сучасний стан</i>	275
<i>Франчук Д. Історія та народнопісенна творчість села Самчики (Старокостянтинівського району Хмельницької області)</i>	283
<i>Цапун Р.В. Українська традиція святкування масниці та відтворення обрядодій в студентському середовищі</i>	293
<i>Черніско В.А. Творчий доробок Євгенії Родзь через призму історії та спадкоємності</i>	299
<i>Шереток Р.М. Мистецьке наповнення інтер'єру культових споруд ордену кармелітів на Волині (за матеріалами праць Т. Стецького і Я. Гіжицького)</i>	306
<i>Шихова Г.І. Зародження та розвиток української музичної освіти у XVI-XIX ст.</i>	314
<i>Радковська Л.М., Яцук І.І. Сучасна бандура: новий статус академічного і професійного інструменту</i>	320

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Кардаш (Гергелюк) В.В.</i> Розвиток емоційної сфери дітей з особливими потребами засобами музичного мистецтва	325
<i>Грабік Н.В.</i> Методи творчого самовираження учнів у вокально-хоровій роботі загальноосвітніх навчальних закладів	329
<i>Гумінська О.О.</i> Науково-методичні засади самовираження учнів у музичній діяльності	334
<i>Гурин А.В.</i> Інструментальне музикування на уроках музичного мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі	338
<i>Карманюк Ю.В., Григорчук І.С.</i> Музичний фольклор в системі засобів музичного виховання молодших школярів	345
<i>Клець Т.</i> Розвиток техніки диригування у студентів музично-педагогічних спеціальностей	350
<i>Крет М.В.</i> Музика та її морально-виховні функції у процесі становлення особистості	357
<i>Лукащук О.І.</i> Роль мистецтва у професійному становленні майбутнього вчителя музики	362
<i>Крижановська Т.І., Оксенчук Д.Ю.</i> Розвиток виконавської культури учня-баяніста за методикою Петра Серотюка	370
<i>Пастушенко Л.А.</i> Принципи і підходи виховання естетичних смаків майбутніх учителів музичного мистецтва	379
<i>Пастушенко А.С., Гарбуз Т.В.</i> Вища школа в системі національно-патріотичного виховання молоді на кращих зразках народної пісенної творчості	386
Про авторів	393

Література

1. Демчишин, М. С. Підручник з поліфонії для студентів заочних відділень музично-педагогічних факультетів педінститутів по спеціальності 2119 "Вчитель музики і співів" / М. С. Демчишин; МО України. ІСДО. – Київ : ІСДО, 1996. – 20см.
2. Зиско В. В. Робота над поліфонією у фортепіанному класі / [Електронний ресурс] / Зиско В. В. // Режим доступу: <http://intkonf.org/zisko-vv-robota-nad-polifoniyeu-u-forteplanomu-klasi/>
3. Калениченко А. Бах (Bach) Йоганн Себастьян / Українська музична енциклопедія. Т.1 —156 с.
4. Калініна Н. Клавірна музика Баха в фортепіанному класі. / Н. Калініна// Л., 1974.—144 с.
5. Колесник Н. Н. Методические основы работы над клавирными сочинениями И. С. Баха / [Електронний ресурс] / Колесник Н. Н. // -Режим доступу: https://kopilkaurokov.ru/muzika/prochee/mietodichieskiie_osnovy_raboty_nad_klavirnymi_sochinieniiami_i_s_bakha
6. Майкапар А. Е. Нотная тетрадь Анны Магдалены Бах (1725) : для ф-но. / И. С. Бах; ред., вступ. ст. и коммент. А. Е. Майкапара; [пер. К. Рубинский, А. Вельский]. —Челябинск: МРІ, 2006.—111 с.
7. Ройзман Л. І. Нотная тетрадь Анны Магдалены Бах (1725) : для фп. / И. С. Бах; ред., вступ. ст. и коммент. Л. І. Ройзмана; —Київ "Музична Україна", 1982.—64 с.
8. Тюгашева Ю. Г. Методична розробка "Принципи роботи над поліфонічними творами в фортепіанному класі ДШМ" / [Електронний ресурс] / Тюгашева Ю. Г. // – Режим доступу: <http://rozrobka.in.ua/metodichna-rozrobka-principi-roboti-nad-polifonichnimi-tvorami.html>
9. Юдіна О. А. Особливості роботи над стилістикою виконання творів І. С. Баха на заняттях фортепіано / [Електронний ресурс] / Юдіна Ю. Г. // – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/34521/
10. Яных Е. А. Словарь музыкальных терминов / М.: АСТ; Донецк: Агата, 2009. – 320 с.

УДК: 784:[378.147:373.5.011.3-051]

Матвійчук А.В.

РОЛЬ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. Стаття присвячена висвітленню ролі естрадного вокального ансамблю у навчальному процесі музично-педагогічних напрямків освіти. Авторами проаналізовано вплив естрадного ансамблевого виконавства на формування професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Ключові слова: вокальний ансамбль, естрадне виконавство, вокально-хорові навички, а capella.

Анотація. Стаття посвящена раскрытию роли эстрадного вокального ансамбля в учебном процессе музыкально-педагогических направлений образования. Авторами проанализировано влияние эстрадного ансамблевого исполнительства на формирование профессиональных навыков будущих учителей музыкального искусства.

Ключевые слова: вокальный ансамбль, эстрадное исполнительство, вокально-хоровые навыки, а capella.

Annotation. The article is devoted to the disclosure of the role of the variety vocal ensemble in the educational process of musical and pedagogical directions of education. The authors analyzed the influence of variety ensemble performance on the formation of professional skills of future teachers of musical art.

Key words: vocal ensemble, variety performance, vocal-choral skills, a capella.

Актуальність теми. Сучасне мистецтво завжди було, є і, мабуть, буде об'єктом суперечностей, дискусій, розбіжностей у поглядах та творчих непорозумінь. Нові музичні терміни та назви, стилі, напрямки, течії виникають останнім часом з надзвичайною інтенсивністю. І недарма інтерес науковців до естрадної музики в останні роки значно зріс, адже сьогодні вона охоплює собою великий простір в музичному житті суспільства.

Галузь естрадного виконавства практично перебуває в стадії становлення. Про що свідчить мала кількість музикознавчих та методичних праць з означеної проблеми. У зв'язку з цим виникає потреба у вивченні ролі естрадного вокального ансамблю у формуванні особистості музиканта-педагога, специфіки естрадного вокального виконавства і вокальної педагогіки.

На сучасному етапі актуалізується проблема синтезу культур та обміну музичними традиціями, вокальними методиками, репертуаром, педагогічним досвідом виховання підростаючого покоління відповідно до соціокультурних вимог світової цивілізації. Головною метою музично-педагогічної освіти є всебічний розвиток студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва, керівника вокального ансамблю, викладача вокалу тощо. Причому навчання у вищому навчальному закладі виступає для нього як основа та засіб розвитку його професійної майстерності.

Аналіз наукової літератури дозволяє констатувати наявність суперечностей між потребою в формуванні професійних якостей студентів у процесі вокально-ансамблевої діяльності і недостатньою обґрунтованістю теоретико-методологічних основ зазначеної роботи.

Питання методичної підготовки майбутніх учителів музики до співацької діяльності з учнями висвітлено у роботах з теорії та методики музичного навчання Л. Василенко, Л. Гавриленко, Т. Жигінас, Л. Каме-нецької, О. Матвєєвої, Є. Проворової, Г. Саїк, Л. Тоцької та ін. Становлення особистості студента музично-педагогічних напрямів освіти є результатом втілення творчих можливостей, їх активізації під час інтелектуальних та емоційних процесів навчальної діяльності, вивчення та виконання музичних

творів. На це вказують наступні дослідники: Е. Абдулліна, Л. Арчажникова, А. Козир, Г. Падалка, Г. Ципіна, О. Щолокова.

Також нами були проаналізовані науково-методичні праці у сфері вокального навчання (В. Антонюк, Б. Гнидь, Н. Гребенюк, Л. Дмитрієв, А. Саркісян, Ю. Юцевич) та дослідження механізмів вокальної підготовки майбутнього фахівця в педагогічних університетах (Л. Василенко, Л. Гавриленко, І. Гринчук, Т. Жигінас, О. Маруфенко, О. Прядко, А. Ткачук та ін.).

Мета дослідження – проаналізувати та узагальнити роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити більш конкретні **завдання**, а саме:

- проаналізувати стан дослідженості проблеми в науковій літературі;
- вивчити питання специфіки функціонування естрадного вокального ансамблю;
- визначити виконавські особливості та розкрити основні вокально-технічні принципи ансамблевого естрадного співу.

Виклад основного матеріалу. З давніх часів мистецтво було відображенням усього прекрасного на землі, та жоден з видів мистецтв не впливає на емоційну складову людини так, як музика, адже саме вона звертається безпосередньо до почуттів людини, спрямовується на розвиток творчих здібностей, талантів, задоволення інтересів, духовних потреб у професійному самовизначенні.

В контексті нашого дослідження об'єктом для вивчення є естрадний вокальний ансамбль. Щоб зрозуміти глибше сутність поняття естрадний вокальний ансамбль, розглянемо детально його складові та сформулюємо визначення цих понять.

Отже, ансамбль в музиці – це спільне злагоджене виконання твору кількома учасниками; музичний колектив, гурт, група музикантів, що разом виконують твір; звучання у роботі вокально-хорового колективу: унісонний, гармонічний, поліфонічний, художній, темповий, динамічний та дикційно-орфоепічний ансамблі [6].

Вокал в загальному розумінні означає вміння співати, володіння голосом, мистецтво співу, здатність виражати певні емоції голосом на музичному рівні тощо. Багато музикознавців, композиторів і навіть самих виконавців називають його найбільш витонченим музичним інструментом, здатним піднімати глибинні почуття і торкати струни душі. Адже саме людський голос здатний передавати немислиму кількість емоційних відтінків, що недоступно жодному з відомих музичних інструментів.

Естрадний вокал поєднує в собі всю палітру музичного мистецтва. Він відрізняється від академічного більш відкритим і природнім звуком. Проте, вокальні навички, правильна позиція і опора звуку також складають основу естрадного вокалу.

Характеризуючи естрадну манеру співу, варто відмітити, що вона поєднує в собі декілька: академічну, народну, джазову та містить ряд специфічних прийомів, таких як субтон, фальцет, йодль, вібрато, вокальний ніс, хмик, розщеплення зв'язок, драйв, глісандо та ін. Сьогодні естрадний спів – явище надзвичайно популярне, сучасне та поширене. Хоча цей вид співу є доволі молодим, проте динаміка його постійно зростає.

Здебільшого, саме атмосфера легкості, зрозумілості, цікавості, а саме цим характеризується естрадне мистецтво, може відкрити новий незвіданий світ студентам музично-педагогічних напрямів освіти. Згідно із завданнями вищої школи, студент повинен вміти професійно втілювати в подальшій професійній діяльності свої знання, вміння та навички, а для цього потрібне свідоме засвоєння навчального матеріалу. Саме тому участь у естрадному вокальному ансамблі розширює світогляд, творчий потенціал, креативність мислення майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Ціллю роботи будь-якого естрадного вокального ансамблю є формування музичної культури студентів музично-педагогічних спеціальностей засобами сучасного вокального мистецтва. Ансамблева робота тісно пов'язана з хоровою. Головною позитивною відмінністю є можливість паралельної індивідуальної роботи: викладач може з легкістю визначити проблемні місця окремого студента та працювати над ними, не відволікаючись від ансамблевої роботи. У хоровому колективі набагато важче слідкувати за вокальними недоліками кожного учасника. У естрадному вокальному ансамблі окрім чистоти інтонування велику роль відіграє приблизно однакове темброве забарвлення голосів усіх учасників – так звана естрадна манера співу.

Важливу роль у формуванні творчої особистості студента посідає педагог, керівник естрадного вокального ансамблю. Завдання якого, дати імпульс розвитку творчих здібностей майбутнього вчителя музичного мистецтва. Очевидно, що такий поштовх може дати лише педагог, який є творчою особистістю, наділений яскраво вираженими креативними рисами: розвиненою творчою уявою, фантазією та інтуїцією, схильністю до педагогічних інновацій, розвиненістю продуктивного мислення, здатністю до комбінування, свободи асоціацій. Творчий педагог створює на занятті атмосферу, що передбачає схвалення, підтримку пошукової активності студентів, ініціативи, оригінальності та самостійності у вирішенні навчальних завдань; сприяє та стимулює прагнення учасників ансамблю до самовираження, розробляє і конструює нові форми навчальної взаємодії, широко використовує інтерактивні методи і прийоми навчання, спрямовані на розвиток творчої особистості. Заняття у класі естрадного вокального ансамблю створюють атмосферу пошуку і творчості, проблемно-діалогічного спілкування викладача і студентів, перехід педагога на позиції консультанта і помічника, бажання самостійно вибудувати свій творчий навчальний процес [3].

Фундаментом естрадної вокально-ансамблевої підготовки слід вважати три взаємопов'язані фактори:

1) Вокально-хорові та диригентські вміння й навички. Заняття з естрадного вокального ансамблю повинні включати роботу над диригентськими вміннями студентів, практичного залучення до керівництва ансамблем, формування вокальної майстерності тощо.

2) Музична культура в галузі інструментального виконавства. Важливо, щоб студенти могли виразно, на хорошому професійному рівні виконувати партитури творів, що вивчаються.

3) Музично-теоретичні знання. Особливого значення має робота викладача над формуванням умінь студентів – майбутніх керівників вокальних ансамблів образно, цікаво, доступно, грамотно розповісти про твори, що вивчаються, дати коротку анотацію, висловити власну інтерпретацію.

Придбаний виконавський багаж під час роботи у естрадному вокальному ансамблі допоможе відшліфувати знання, вміння та навички з наступних дисциплін: хорове диригування, постановка голосу, поліфонія, гармонія, сольфеджіо, аранжування, музична література та ін. [2, с. 73-74]. Постійне поновлення та розширення цих знань відбувається під час вивчення різноманітного за жанрами, стилями, напрямками музичного репертуару, що є запорукою професійного росту майбутнього вчителя музичного мистецтва – керівника естрадного вокального ансамблю.

Оцінка знань та умінь, здобутих студентом у естрадному вокальному ансамблі відбувається під час його професійної діяльності. Сформовані виконавські навички майбутнього вчителя музичного мистецтва свідчать про його мистецький рівень та придатність до реалізації набутого досвіду під час професійної діяльності.

Варто зазначити, що навички не мають самостійної цінності в художній творчості, не є самоціллю, а лише засобом. Метою художньої творчості завжди є вирішення творчого завдання, а навички – лише один з елементів системи засобів його втілення. Послідовність формування системи виконавських навичок, які студент здобуває під час роботи в естрадному вокальному ансамблі, забезпечує розвиток музиканта. Вирішення творчих завдань залежить від рівня розвитку музичного мислення студента, адже завершальною ланкою цієї системи стає творчо-виконавська діяльність. Тому виховання музичного мислення набуває першочергового значення в навчально-виховному процесі мистецьких навчальних закладів. Варто зазначити, що поза ступенем обдарованості студента виникає необхідність розвивати такі складові музичного мистецтва, як-от: мелодико-інтонаційне, ладогармонічне, поліфонічне слухання, відчуття музичної форми, ритмічної організації музичного полотна тощо.[1, с. 7]

Ці властивості у студентів музично-педагогічних напрямків освіти можна розвинути займаючись у вокальному ансамблі, який співає твори а capella (італ. а capella – хоровий спів без інструментального супроводу).

Такий спів сприяє досягненню чистоти інтонування, формуванню музично-слухових уявлень і розвитку ладотонального слуху. Вироблення навичок співу без супроводу починається з виконання одноголосних пісень і канонів із самостійним рухом голосів. Яскравим прикладом формування навичок співу а capella можуть бути обробки українських народних пісень сучасними композиторами: О. Токар, В. Грицишиним, С. Нудиком та ін.

Адже, як відомо, спів без супроводу сприяє розвитку гармонічного та мелодичного слуху. Зосередженість на особливостях побудови різних видів інтервалів – сучасних гармонічних зворотів, а саме цим характеризується естрадний репертуар, виховує в студентів музично-педагогічних спеціальностей відповідальність за чистоту інтонування, гармонічний і мелодичний ансамбль у партії та в усьому колективі.

Студент – майбутній керівник естрадного ансамблю, будучи носієм музичної культури, повинен враховувати, що музика не тільки виховує художній смак і творчу уяву, а й безпосередньо впливає на світогляд мислення і поведінку людини. [1, с. 54]

Також не варто забувати про те, що участь у естрадному вокальному ансамблі поряд з удосконаленням вокальних вмій (освоєння різноманітних манер співу, вокальних прийомів), знайомством з сучасним репертуаром, досвідом роботи зі звукопідсилюючою технікою, виступами на сцені – дає студенту цілий ряд позитивних емоцій, які впливають на його психологічне та фізіологічне здоров'я.

Багато вчених досліджують вплив різних жанрів музики на свідомість, настрої, емоції людини. В результаті цих досліджень їм вдалося встановити, що музика позитивно впливає на психіку і загальне самопочуття, добре знімає напругу та стабілізує біоритми усього організму людини, допомагає в інтелектуальному розвитку особистості, стимулює прагнення до самовдосконалення, має здатність розслабляти, допомагаючи позбавитися від стресу [5].

Тому окрім розвитку вокальних вмій та навичок, накопичення знань з постановки голосу, диригування, аранжування, гармонії та ін., заняття в естрадному вокальному ансамблі дають студенту психічну рівноваженість, що є надзвичайно важливим для майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Висновки. Проаналізувавши стан проблеми ролі естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва в науковій літературі, нами було встановлено, що галузь естрадного вокального виконавства практично перебуває в стадії становлення. Саме тому нами було проаналізовано специфіки функціонування естрадного вокального ансамблю, визначено виконавські особливості та розкрито основні вокально-технічні принципи ансамблевого естрадного співу. Це дозволило нам зробити висновки, що участь студентів музично-педагогічних спеціальностей у естрадному вокальному ансамблі допомагає збагатити свій професійний рівень, а саме освоїти нові жанри, манери, стилі,

прийоми вокального мистецтва, ознайомитися з сучасним репертуаром, оволодіти досвідом роботи зі звукопідсилюючою технікою, брати активну участь у концертному житті. Всі ці моменти створюють цілий ряд позитивних емоцій, які впливають на психологічне та фізичне здоров'я студента – майбутнього керівника естрадного вокального ансамблю.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми мистецької освіти і виховання творчої особистості / [Р. Р. Бандура, М. М. Будз, В. В. Вербовец та ін.]. – Рівне: РДГУ, 2001. – 239с.

2. Грані педагогічної майстерності (педагогіка мистецької діяльності): навч. посібник / [З. В. Черуха, С. Н. Якимчук, К. С. Маслій та ін.]. – Рівне: РДГУ, 2002. – 232 с.

3. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти / Володимир Черкасов. – К. : ВЦ "Академія", 2016. – 240 с.

4. Будко О. М. Розвиток творчих здібностей школярів у позашкільній діяльності [Електронний ресурс] / О. М. Будко // 2011. – Режим доступу : <https://studfiles.net/preview/2265214/>

5. Вплив класичної музики на людину / Режим доступу : <http://www.uk.rowland98.com/psihologiya/84034-vliyanie-klassicheskoy-muzyki-na-cheloveka.html>

6. Вікіпедія. Вільна енциклопедія / Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%B1%D0%BB%D1%8C>

УДК 37: [780.8:780.616.432]

Наулік Н.В.

РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ-ПОЧАТКІВЦІВ В КЛАСІ ФОРТЕПІАНО

Анотація. В статті запропоновано методичні засоби активізації навчального інтересу учнів ДМШ.

Ключові слова: навчальний інтерес, учні-піаністи початкових класів музичної школи, українська фортепіанна творчість.

Аннотация. В статье предложены методические средства активизации учебного интереса учеников ДМШ.

Ключевые слова: Учебный интерес, ученики-пианисты начальных классов музыкальной школы, украинское фортепианное творчество.

Annotation. The article proposes methodical means for activating the students' educational interest.

Key words: Educational interest, piano students of elementary music school, Ukrainian piano art.

Наукове видання

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Відповідальні за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович
Шевчук Степан Іванович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 23.03.2017 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 23,02. Наклад 100 пр. Зам. 18.
Видавництво «Волинські обереги».
33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».